

Edgar Allan Poe.

**ЕДГАР АЛЪН ПО
ПОЕМИ
НА БЪЛГАРСКИ ОТ Г.
МИХАЙЛОВ**

Превод: Георги Михайлов

chitanka.info

*И Ангелът Израфел, струните на чието
сърце са лира и който има от вси създания
на
Бога най-сладък глас.*

Коран.

ИЗРАФЕЛ

*Живее в лазурите дух-властелин,
В чието сърце има струни от лира —
И той — Израфел — е навеки един
За чара на глас сладкопоен любим
От всички в надзвездния край ведросин,
И щом вдъхновено запее той химн,
Мълчат и звездите в ефира.*

*Над здрачния нощен покров
Изгряла в небесния склон,
Луната мълчи в своя трон —
И слуша, и тръпне в любов.*

*А небесната бърза Плеада —
Зачарована спира и тя
Свойте седем звезди там в отрада,
За да слушат с възторг песента.*

*И тихо от свода небесен
Плененият сонм от звезди
Потръпва и знае унесен,
Че сам Израфел там реди
Словата на огнена песен
На лирата в свойте гърди!*

*Но той е певец на лазура —
И мощна е там мисълта,
Божествен възторг — любовта,
И взора на всяка хурия
Изпълня оназ красота,
Що грей зад далечна звезда!*

О, нека звучи в твоя глас
Навеки презрение властно
Към всякоя песен безстрастна:
— Няма песен без порив, без страст! —
Затуй всичко в теб е прекрасно!
И венец ти поднасям и аз!

Възторгът на чувства безсънни,
Избликнали в твоята гръд,
Щом в песен на лирата звънне
Звездите, пленени, ще спрат, —
Звездите със радост мълчат!

За теб — и Небе и блаженство! —
А нашият свят е тъй блед!
Разцветът ни — само разцвет.
И твоето всесъвършенство
Ослепява човешкия глед!

Ако бе Израфел с мойта орис,
Или аз ако бях Израфел,
Може би, смъртни песни за горест
Не бих нивга повече пел!
А звукове в химни по-смели
Възторжено би полетели
И в огнен поток би изгрели
Над целий небесен предел!

НЕЛЛИ

*Аз бродех самотен.
Аз гаснех сиротен —
И мрак мойте дни*

засени,

*Докле не видях златокъдрата Нелли — мечтата на
моите дни —*

*Докле не нарекох красивата Нелли: радост на моите
дни!*

*Звездите среднощни
Не са по-разкошни
От нейните чудни очи!
И пурпурът златен
На ден благодатен
Залязва — изчезва —*

мълчи

*Пред златните къдри на моята Нелли, изплели вълни
от лъчи —*

*Прикрили във кръг раменете на Нелли с вълни
лъкатушни лъчи.*

*Ах! вече разлъка.
Съмнение, мъка
Деня ми не ще помрачи!*

—

*След мъки и бури
От ведри лазури
Астартата ни праща лъчи:*

—

*Към нея отправя цял ден моята Нелли молитвено-
сини очи,*

*От нея не сема цял ден моята Нелли препълнени с
радост очи.*

ПЕСЕН

*Видех те в твоя сватбен ден —
И ти бе с лик заруменен,
И радост бе край теб навред —
Любов пред теб бе целий свет.*

*Лъчът на твоя поглед скъп
Бе туй едничко на света,
В което мойта болна скръб
Можда да види красота.*

*И друго то не бе, освен
Румѐнец от момински свен.
Макар скръбта да удвои
У този, който те — уви! —*

*Видя във твоя сватбен ден
И ти бе с лик заруменен,
И радост бе край теб навред —
Любов пред теб бе целий свет.*

ЕЛЕНА

*Твойта прелест, която печали не знай,
като лека трирема от старите дни,
приютила изгнанника в чужди страни,
все по-нежно ме носеше в родния край
над моря — благовонни вълни.*

*На изгнанника морен — във знак на пощада —
от съдбата изпратена в бури и дим —
с хиацинтови къдри и мраморен лик на Найада
ти разкри ми античния чар на Елада
и старинния блясък на Рим!*

*Аз те помня и виждам все тъй и сега,
като статуя мраморна в нощната тма,
със ахатов светилник, издигнат в ръка...
— О, Психея от друга земя без тъга,
наречена Свята Земя!*

НА ЕДНА В РАЯ

*Ти бе радост за мене мечтана,
Ти бе всичко за мене в скръбта —
Като остров зелен в океана,
Като ручей звънтящ в самота! —
Ти бе храм сред цветя в пролет ранна —
И за мен бяха тези цветя!*

*То бе сън — и сънят бе тъй кратък! —
И крила пак нощта разпростря...
„Забрави! — Отмини по-нататък!“ —
Всуге бѣдният ден ме огря:
Над отминалий ден в спомен сладък
Моят дух неподвижно замря.*

*А в душата — под скръб и умора —
Сетний лъч догоря без следа! —
И солената морска вода
Безутешно оглася простора:
„Навсегда — навсегда — навсегда —
На орела прострелян във взора
Не запалва животът звезда!“*

*И нощите ми — призрак кошмарен —
И — без теб — моите тягостни дни
Ме зовят в онзи край легендарен,
Дето твойта походка звъни —
О! в какъв ли пак танц лъчезарен! —
Над какви ли въздушни вълни!*

АННАБЕЛ-ЛИ

То бе тъй отдавна в далечна страна —
В приморска страна сред мъгли. —
И живееше там девойка една,
Наречена Аннабел-Ли;
Обичах я аз — и обичан сам бях:
В разлъка не бихме могли.

Ний бяхме деца — две деца в таз страна,
Окръжена от сиви мъгли, —
Но безкрайна любов — непозната до днес —
Ме обвързваше с Аннабел-Ли! —
И за нея дори да завиждат на нас
Серафимите биха могли!

Но затуй ли, — уви! — в тая морска страна,
Окръжена от вечни мъгли, —
Ах, затуй ли, — уви! — буря есенна сви —
И уби мойта Аннабел-Ли!
И тогава от мен, в онзи траурен ден, —
Там роднини и близки дошли —
Скриха в скъп саркофаг върху морския бряг
Навсегда мойта Аннабел-Ли!

О, без завист, — уви! — горе в ангелский хор
Да ни гледат не биха могли! —
И аз знам: затова — знаят всички това
Във онази страна сред мъгли —
Затова там, — уви! — буря есенна сви
И уби мойта Аннабел-Ли!

Но аз зная: сега да обичат така,

Както двама ний с Аннабел-Ли —
Да обичат така, както двамата ний —
Вече други не биха могли!
И затуи — нито Бог в своя светъл чертог,
Нито земните духове зли —
Те не ще разделят вече мойта душа
От душата на Аннабел-Ли!

Щом луната изгрей, скъпи мисли навей
За нетленната Аннабел-Ли! —
И звездите навред ми изпращат привет
Със очите на Аннабел-Ли! —
В нощний мрак аз съм пак там под гробния свод
С нея — мойта душа — и любов — и живот! —
Сякаш двама ни сбра във един саркофаг
любовта там на морския бряг!

ЛЕНОРА

*Разбит е златният кристал! Духът отлитна вмиг!
Скърби, ридай — той може би е край брега на
Стикс! —*

*Сломен сега, плачи в тъга, че там под бял покров
Ковчег стои и в него спи — тя, твоята любов! —
О, скръбен глас, над всички нас вести злочестини!
О, тих псалом, с камбанний звон на царска смърт
звъни:*

Тя дважд умря, затуй че мря невинна в младини!

*„С достойнство — не! — с богатство тя вас всички
впечатли —*

*затуй злорадо в смъртний час нашепвахте: «Умри!»
О, как сега звукът с тъга да не вести смъртта
На таз, — уви! — която вий убихте с клевета —
И дважд умря, затуй че мря невинна в младостта!“*

*Ресcavitus... Пред светлий химн да мълкнем най-
подир:*

*Духът ѝ свят от тоя свят да отлети със мир!
Дете бе тя, за теб цъфтя и твоя би била —
Ала смъртта над радостта разпери днес крила!
И ти мълчиш, и ти скърбиш, че тя навек мълчи,
Че дава пак животът знак в косите ѝ с лъчи,
Без туй, — уви! — да съживи и нейните очи!*

*„Вървете си! Идете си! Не пея днес сломен
За смърт и скръб, а химн най-скъп за най-възторжен
ден!*

*О, престани и не звъни, ти, звън на ранна смърт!
Скръб не вести, да не смути духа ѝ милосърд!*

*Защото тя днес отлетя от враг и от другар,
От тоя свят, превърнат в ад от зло и зъл кошмар,
Там, де цари — открай в зори — на трон Небесний
Цар.“*

ЮЛАЛЮМ

*Небосводът бе скръбно надвесен,
вихър ронеше жълти листа,
вихър гонеше мъртви листа. —
То бе нощ — късна нощ в късна есен —
нощ над всички нощи над света —
бе сред Вейрския край омагесан,
бе край езеро Обер, в нощта, —
там сред Вейрския лес омагесан,
дето призраци бродят в нощта.*

*Там в една исполинска алея
с кипариси, склонени над мен,
тъй печално склонени над мен,
бродех с мойта Душа, — със Психея.
А духът ми бе плам разкален,
като огнен поток разкален,
който с лава щом гневно залее
върха Янек — лети устремен,
като стене, и свети, и тлее
през нощите на север студен.*

*В разговор меланхолно унесен,
думи ронеха наш'те уста,
както вихърът жълти листа. —
Аз забравих, че бе късна есен
и нощта на нощите в света —
аз не помнех тоз край омагесан
и мъглите над Обер в нощта, —
нито Вейрския лес омагесан,
дето призраци бродят в нощта.*

Полунощ вече бе превалила:
заредяха звезди към възток
сякаш чакаха ден от възток
и тогава, лъчи заструила
в лъкатушен и светъл поток,
там Астарта, едва появила
своя сърп фантастичен, двурог,
възгоря в небосклона — извила
своя сърп фантастичен, двурог.

Аз казах: „Тя засенва Диана,
тя се носи в ефирно море —
от въздишки ефирно море;
тя в сърцето ми знай всяка рана,
дето червеят нивга не мре;
и предвестница скъпа, желана,
на Лъва над звездите изгря —
в мрака нас да упъти изгря,
да вести в наш'та скръб непрестанна
нам небесен покой — тя изгря!“

Но Психея простена неволно:
„Аз не вярвам звездата в нощта!
Тя е бледна! Тя свети в нощта!
Тук е страшно! — и скръбно! — и болно!
Да си идем от тия места!“ —
И от ужас сломена, безволна,
в миг отпусна крилата си тя
над развеяни мъртви листа —
да се ваят в праха, меланхолно,
над развеяни мъртви листа.

„Туй е сън — и той странен изглежда —
утешавах я тъжен и блед —
но без страх нека минем напред!
Погледни: красота и надежда
над нощта тя разлива навред

*и ни праща далечен привет!
Нека смело ней в сетен копнеж да
доверим своите мъки безчет —
тя от земния мрак ни извежда
и напътства в небесен полёт,
тъй жадуван сред мъки безчет!“*

*Тъй мълвях и вървях аз до нея,
над листата из нашия друм,
глух за техните вопли и шум, —
и видях гроб пред нас да чернее,
чийто надпис смути моя ум,
но, уви! — не разбра моят ум —
и през сълзи прочете Психея:
„Тука твойта любов — Юлалюм —
спи во веки веков — Юлалюм“.*

*И посърна в тоз край омагесан
моят дух под дъха на скръбта,
както жълтите мъртви листа —
и разбрах аз, че бе късна есен
и нощта на нощите в света,
сред която аз бродех унесен,
Запленен навсегда от смъртта —
о, кой Демон, кой Дух на Скръбта
ме доведе сред тия места!
— И сега ми е Вейр известен,
с езерото Обер във нощта,
и Вейрския лес омагесан,
дето призраци бродят в нощта.*

ЛЕОНЕНИ

*Бог от всички Леонени за да отличи —
Взе и вля лъчи нетленни в нейните очи,
Вплете в кърдите ѝ рунни мрака на нощи безлунни
И така, при песни струнни, той ни обручи.*

*Помня — в тоя час заветен моята мечта,
Като цвят под лъч приветен, тихо разцъфтя —
Разцъфтя, открила взори с вяра светла в светла
орис,
Но узнах със нова горест свойта нищета!*

*Като смътен ромон речен, чух далечен глас:
„Край, един и същ, обречен, — вечен — чака вас!
Призраците мигновенни ще измамят всички тленни!
Вечно ще е Леонени млада само с нас!“*

*С радост нова и нетленна ден разсветна въвн
Утрин сетна, незабвенна — погребален звън!
Всички мълком нажалени, слушаха черковно пенъе!
И изчезна Леонени като утрен сън!...*

ГАРВАНЪТ

*В късна нощ, веднаж — отдавна — уморен, четях аз
бавно*

В книга странна и забавна стих, забравен вече тук

*—
Но, докле четех разсеян, в самота и сън обвеян, —*

Чух — сподавен, ненадеен, бавен, тих, неясен звук:

*„Гост... — помислих аз разсеян, сепнат от
внезапний звук, —*

*Някой гост — и никой
друг!“*

*Помня — бе Декември леден; бе среднощ и огън
бледен,*

Спрял на пода лъч последен, мреше бавно и без звук

*—
И отбягнал всички хора, сам, четех аз до умора,*

В скръб за скъпата Ленора, Бог която взе от тук —

И сега зовят Ленора в Рая ангели, а тук —

Само аз — и никой друг!

От пурпурните завеси звук неясен се разнесе —

И в сърцето ми разле се ужасът на тоя звук;

*И, обзет от трепет смутен, да смиря страха
минутен,*

*Казах: „Някой безприютен, през нощта залутан
тук,*

*Дири подслон — безприютен — светлина съгледал
тук, —*

*Някой гост — и никой
друг.“*

И, успокоен веднага, станах — тръгнах — и пред прага

Спрях и казах: „Извинете! Да, аз чух неясен звук —
Но задрямал бях от скука, и тъй слабо се почука,
Че не ме опомни звука, както бях задрямал тук...“

И отворих... Спрях се. Взрях се, за да видя кой бе тук:

Само мрак — и никой друг.

Дълго аз в нощта се взирах, госта странен не намирах,

В блян и сън ръце простирах, чужд за всички смъртни тук —

Но светът бе с мрак обкръжен и сред мрака чух аз тъжен

Ек — „Ленора!“ — зов несдръжен, стон — от дълга скръб отзвук —

То аз сам зовях — и тъжен — чух на своя зов отзвук,
Глух отзвук — и никой

друг.

И, опиянен от зова, аз се върнах, но отново

Чух сред тая нощ сурова същия предишен звук. —

Вейки голи меланхолно — тъй помислих аз неволно, —

Удрят в пророзореца болно и уплаха всяват тук. —

Ето! — казах аз неволно — зная, тайната, е тук:

„Вятърът — и никой друг!“

Пророзорецът тласнах бавно и през него — гордо, плавно —

Вмиг влете, крила размахал със прокобно странен звук,

Гарван черен — стражът верен на погинал блен химерен —

Кръг изви в дома чемерен, сякаш подслон дири тук,

И над бюста на Палада спря, намерил подслон тук

—
Както още никои друг.

Аз погледнах, изненадан — тъй бе горд, тъй важно хладен,

Че, макар и безотраден, смех у мен избликна пак:
„Нямаш шлем! И ти си странник. Но си горд като избранник!

Как е, рицарьо, изгнанник от брега на Вечний Мрак,
Твойто име на избранник в Царството на Вечний Мрак?“

Той отвърна: „Нивга пак!“

Удивен, че той говори, вперих скръбно в него взори,
Ако и да ми се стори най-безсмислен тоя грак.
Но в дома, де сам оплаках дел за всички не еднакъв
И надежди в скръб не чаках, — пръв, единствен в скръб и мрак,

Да ме навести дочаках — пратен с бури в нощний мрак

Гарван с име „Нивга пак!“

Но след първий грак, отново той замлъкна тъй сурово,

Сякаш сам изле в туй слово своя дух с едничък грак.
И смутен, очуден странно, промълвих едва разбрано:
„Той ще хвъркне утре рано с първий лъч от моя праг!
Както всичко — рано! рано! — навсегда от моя праг!“

Той отвърна: „Нивга пак!“

О, туй слово бе самичко отговор умел на всичко —
Сякаш само туй едничко бе научил от бедняк,

Който в орис на печали, горест не една узнал е
И над всичко са му пяли скърбите припев недраг,
И над всичко сам той пял е техния припев недраг —
И той беше „Нивга
пак!“

И в креслото пак аз седнах. Пак към гарвана
погледнах —
Мисли смътни стотни път ме вестиха в нощний
мрак.
Скръбен, исках да разгадам туй, което —
безпощаден —
Той изрече — горд и хладен — в своя тъй печален
грак, —
Туй, което — безпощаден — той предсказва в своя
грак
С туй печално „Нивга
пак.“

А на бюста, от високо, той в душата ми дълбоко
Огнен взор бе впил жестоко — секаш смъртен, вечен
враг.
Болно моят взор отстъпи; тънех нежно в мисли
скъпи,
Спомнях — невга тя пристъпи с радост моя беден
праг!
Но... тя няма да пристъпи вече моя скръбен праг!
Както нявга — нивга
пак!...

И тогаз крила повяха — сякаш ангели летяха
И вестяха те утеха, тихо слезли в нощний мрак —
„То — извиках, — о, несретний! в твойте скърби
неприветни
Бог забвение, най-сетне, праща с ангели — Всеблаг!
Пий забвение и чакай светла вест на Бог Всеблаг!“

Грак простена: „Нивга
пак!“

„Ти си вещь пророк — стихия! — викнах аз. — Към
теб вопия!

Щом те запокити Злият с буря върху този бряг, —
Свят балзам за скръб и спомен нявга в Галаад
псаломен,

Ще намеря ли бездомен — предкажи ми в своя грак!
О, кажи на мен, бездомен, в своя вероломен грак!“

Той отвърна: „Нивга

пак!“

„Птица или дух на Злия! ти си вещь пророк —
стихия!

Предкажи! Към теб вопия — след скръбта на
земний мрак,

Ще ли види с радост взорът пак на ангелите в хора
Светлий образ на Ленора — в Рая сред венци и зрак?
С радост да сияй във взора — сред лъчи и вечен
зрак?“

Той отвърна: „Нивга

пак!“

„Нека туй, що ти програка, бъде на раздяла знака!

—

Станах с вик. — О, син на Мрака, потъни отново в
мрак!

Тук перо да се не мерне в спомен за лъжите черни!
Избави ме от неверний призрак твой над моя праг!
Пак самотност, скърби верни нека бдят над моя
праг“.

Той отвърна: „Нивга

пак!“

И крила той не разпери — верен подслон тук намери!

—

*И над бледний бюст той черен — демон същ над моя
праг! —*

*Бди, седи, мълчи, не грака — сякаш в хищен сън той
чака,*

Като хвърли сенка в мрака и прогони сетний зрак —

И душата ми във мрака няма да дочака зрак —

Зная вече — нивга пак!

КАМБАНИ

1.

*Чуй, сред полунощний сън
Как шейни отронват вън
Звън след звън,
Звън след звън!
Как полъхват и ни вдъхват несънуван, дивен сън!*

*О, как звънко, звънко, звънко
Плуват в нощний въздух вън!
А, в мъгла обвити тънко,
Слушат рой звезди през сън,
Как напява всеки звън,
Че след мъка и заблуда
Идват дните на пробуда,
На очакваното чудо —
На блажен и влюбен сън!*

*В снежен път шейни летят:
Сребърни звънци звънят,
И с припевен ритъм верен
Като дъвен стих размерен,
Разпиляни, ту пък сляни —
Звън след звън
В звън един —
Дин! Дин! Дин!
Дин! Дин! Дин! —
Как полъхват и ни вдъхват несънуван, дивен сън!*

II.

Сватбен звън звъни навън —
Златен звън!
Вечно девствен, лей — приветствен — той
възторжен сън!

Вест понесъл с весел ек,
Той лети в нощта далек,
И подобно чучулига,
Всеки миг
От вълните златорунни на акорди тънко-струнни
Той се вдига и достига
Лунний лик!
А камбаните черковни
Нежно тръпнат, сякаш шъпнат древни приказки
любовни,

И, съгрян
В техний блян,
Целий свят навред съзира в бъдещето светъл сън,
Възвестен от хор камбани с благодатен златен звън
Посред дим
От тамян,
Смях и шум —
Бим! Бам! Бум!
Бим!
Бам!
Бум!

ш.

Мирний сън прокуди вън
Меден звън!
В нощ безсънна той прозвънна бедствие навън!

Звън след звън
С гневна мощ
Ужас вей в самата нощ
И отминва по-нататък!...
Звън след звън —

Ту по-дълъг, ту по-кратък —
Вредом страх всеява вѣн! —
И страхът е тѣй голям!
Въздухът от плач раздран!
— Дан! — Дан! — Дан! —
— Дан! — Дан! — Дан! —

Че камбаните пияни, неспособни да звѣнят,
Само бият, само вият и вопият и крещат!

Само плачат за пощада
И към пламналата сграда
Вопли горестни редят...

А пожарът многошумен,
ту затихнал, ту безумен,
Пак пламти —
Носи се, пълзи, лети
Все нагоре, все нагоре
И настрѣхнал той говори:
„Ще хвърча!

Ще се нося, огнекрилий, срещу лунната лѣча!
Месеца ще стигна, или — ще умра, ще замълча!“

То сред кипнала метежност
И безбрежност от огън
Приказка за безнадеждност
Там навън
С трѣпки ледни, шепне медний звѣн
И, със слух от страх терзан,
Знай ухото:
Вред е злото!

Вред пожарът се разгаря, вред е пламъкът разлян —
— Дан! — Дан! — Дан! —
— Дан! — Дан! — Дан! —
В общий пукот стене звукът, ужас — звукът сам!

Погребален скръбен звън
Стене вълн!...

Вечна горест в тленна орис — край на горкий
жизнен сън.

В тихия вечерен час
С ужаса на своя глас
Колко скръб той буди в нас! —
И неволно ний тъжим:
Поглед в сълзи потопим,
И ридаем в скръб, че знаем: сън навеки ще заспим!

Тъй унил и тъй печален,
Той нараства в дълъг плач
И в привечерния здрач
Със припёва погребален
В Божий храм
Слят едвам —
Бам!...
Бам!...

— Ту плачевен, ту сподавен, тоя гневен, бавен звън
Възвестява, че страдалец е заспал последен сън!

От черковните килии
И за грешни и свети
Отечава тъжен звън:
Пръст сърцето ще покрие, а очите — вечен сън!

О, там черният звънар,
Смел и твърд,
Бий на смърт —
Смърт!
Той над всички горд стои
Като някой господар —
Някой цар!
Той се смее и шуми.
И, гърми, гърми, гърми;

*До камбаната застава
И така я разлюлява,
Че тя горко заридва —
И с плача си възвестява,
    Че вървим
    Все натам
    В своя друм
        Бим!...
        Бам!...
        Бум!...*

ДУШИТЕ НА МЪРТВИТЕ

*Душата в самота ще заридай без глас,
Сломена в мисълта за гробний камък хладен —
За цялата тълпа ще мине неразгадан
Последният ти час.*

*Бди с примирение ти в тази самота!
Не запустение ще ти открие тя: —
Душите на онез, умрели по-напред,
Но с теб били в света, ще бъдат с теб навред
Отново, и в смъртта — и сянка най-подир
Ще хвърлят върху теб:*

„Почивай в мир!“

*Нощта — една, що бди — ще смръщи черни вежди,
И вечните звезди, като далечен хор,
От целий земен свят вмиг ще отвърнат взор
Със лъч по-слаб, по-блед от тленните надежди —
Но техните очи, покрити сякаш с креп,
Червени — без лъчи — ще плуват из простора —
Ще бъдат те пожар за твоята умора —
И той, като кошмар, все ще витай над теб!*

*Тогаз видения из мрака ще възлезнат,
И странни мисли в теб ще се вгнездят, уви! —
От твоя беден ум те няма да изчезнат,
Както роса ноще от скръбните треви.*

*Вечерник — Божий дъх — въздъхна и изтле —
И бялата мъгла над сънното поле,
Подобно сянка зла, загадъчна, потайна,
Стои като символ, като предвестен знак.*

*Над дървесата там тя расне в нощний мрак.
На всички тайни тайна!*

СТРАНАТА НА СЪНИЩАТА

*По стръмен и самотен път,
де злите ангели летят
и в здрачини Кумирът Нощ
издига трон на черна мощ —
дойдох аз в родните места —
от Туле — края на света, —
от онзи край, де Сън витай, и сред мъгли забулен
дреме —
вън от Пространство — вън от Време.*

*Там дремят страшни бездни — долини — пещери;
текат реки безбрежни в титанските гори,
чиито странни форми очите не разкриват,
затуй че с капки тъмни мъглите ги обливат;
там планини издигат високо мощен стан,
готови пак да рухнат сред някой океан;
морета там изригват с гнева на вечни бури
вълни — и с тях достигат горящите лазури;
там езера, в които спят паднали звезди,
разстилат морно-мъртви, заглъхнали води —
води тъй морно-мъртви и тъй безмълвно ледни —
под сняг, над тях посипан от лилиите бледни.
Но там, до езерата с погребани звезди,
които в скръб разстилат заглъхнали води —
води безмълвни — морни — и мъртви — и вледени
в снега на лилиите, от вечен сън обвени —
до планините тъмни — и там, до бистри вир,
що ромоли тъй глухо и ромоли безспир —
до мрачните дъбрави — до черните блата,
де гущери и змии изскачат през нощта
до върха, де живеят в обител над скали*

вещиците зли!
До всеки кът и ъгъл, магесан и потаен,
там пътникът ще срещне на всяка стъпка, смаян,
рой спомени от дните в живота неживян —
видения въздушни, обвити в бял саван,
които тръпнат — стенат из вечен път към Заник
и мълком отминават учудения странник —
видения — другари, които по-преди
оттук — Небето грабна, Земята похити.

*Но за духа — измъчен из мрака да блуждай —
и за сърцето морно, преситено да страда,
там е целебен край! —
И рай! — И Елдорадо!*

*Но пътникът щом дойде във таз страна — той сам,
той сам не смей открито да гледа всичко там;
и нейните вълшебства е слаб да различи:
навеки те са скрити за тленните очи!
Че властно техни Цар им навеки заповеда
да не повдигат нивга ни клепка, ни чело!
И затова душата измъчена ги гледа
там винаги през тъмно, опушено стъкло...*

*По стръмен и самотен път,
де злите ангели летят
и в здрачини Кумирът Нощ
издига трон на черна мощ —
дойдох аз в родните места
от Туле — края на света.*

ГРАДЪТ В МОРЕТО

*О, виж: Смъртта издигна трон
Там в странен град, под небосклон
На запад в мрака скрит далек,
Дето зли и добри, дето твар и човек
Упокой са приели навек! —*

*Там храмове, дворци и кули,
Разядени от векове,
Ни дъжд, ни буря ги не брули —
Там дремят мъртви ветрове; —
А под небето без звезди
Разстилат морна глад води.*

*Звезда не милва с поглед свят
Нощта безкрайна в тоя град —
Само лъч на червено от кърви море
Над дворците ту пламва, ту мре.
И, разискрен лети, без да спре,
Над храм, над купол, над стени,
Над Вавилонски твърдини,
С беседки, мъртви в паметта,
Що спят под каменни цветя, —
Над трон, над чертози, де гибел грози,
Де изплитат гирлянда, която пълзи.
Теменуги, бръшлян и лози.*

*Там под небето без звезди
Разстилат морна глад води,
И сякаш сграда, кула, храм —
Със своите сенки сляни там, —
Увисват вмиг в безкрайността,*

*А върху тях от черна твърд
Поглежда исполинска смърт.*

*Ту гроб, ту храм от древни дни
Откриват мъртви дълбини,
Но ни брилянти, що безспир
Горят в очите на кумир.
Ни мъртвџци във скъп саван
Съня им не пробуждат там —
Ни трепет брџчки е чертал
Над таз пустиня от кристал —
Нито знак от вълна, че бесней или мре
Нейде буря в съседно море —
Нито — трепет, че вихър би нявга повял
Над подобно море от кристал.*

*И вмиг — ето — трепет се яви! —
Дџга обширен кръг изви! —
И сякаш кула, сграда, храм
Потъна — рухна — грохна там,
А всеки техен връх в нощта
Остави в свода празнота —
Всеки кръг от вълна стана кървав тогава,
Отслабна несетно и сега избледнява, —
А когато сред вопли от друг някой свят
От основи там грохне загадџний град,
Сам Адџт, изправен пред своя трон.
Ще го посрещне със поклон.*

ХИМН

*И в тъмна нощ, и в ясен ден —
чуй моя химн и бди над мен!
О, Майко Божия, бъди
над мен и в радост, и в беда!*

*Бе време — моят ясен ден
не бе от облак помрачен
и с твоите ангели свети
духа ми слаб крепеше ти.*

*Но моите светли дни — уви! —
съдбата в черен мрак обви!
О, грей над мен и ме води
и в дни на горест, и беда.*

ЕЛДОРАДО

Скитник-рицар аз знам,
Който бродеше сам —
В мраз и зной, без покой, без отрада;
С песен грижи разсел,
Вредом диреше — смел —
Той напред в тоя свят Елдорадо.

Скръб духа умори;
Сянка пътя покри,
Впи ръце във сърцето му младо —
И закрепя той блед
Слаб да дири напред —
И навред в тоя свят Елдорадо.

И пред Сенката спря
Той, когато разбра,
Ден и нощ сетна мощ че отпада:
„Де е златният край,
Дето скръб не витай? —
Посочи ми с лъчи Елдорадо?“

И от нея чу вест:
„Между сенките слез!
И злочест в лунний лес ти изстрадай
Всека мъка до край
И ще знаеш — и знай
После сам, че е там Елдорадо!“

Издание:

Едгар По. Поеми. София, 1920

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.